

מדברים גלויות

המרחב לאמנות מעורבת מציג יצירות אמנות בעלות הקשרים חברתיים נרחבים. התערוכה הנוכחית מביטה על אופני הבעה ותקשורת בין היוצרים לבין מעגלי חייהם השונים תוך שימוש בגלויות, כמצע לקשר בין היחיד לזולתו, לסביבתו החברתית והפיזית.

גלויות דואר הוצגו לראשונה במחצית המאה התשע עשרה, ואפשרו העברת מסרים כתובים בקצרה ובעלות נמוכה. בתחילה כללו הגלויות טקסט בלבד, אך בהמשך, בעיקר עם התפתחות התיירות ולאור ההבנה כי "תמונה אחת שווה אלף מילים", הוחלף צד הטקסט בגלויות בתמונה. המעבר מהדפסה בשחור-לבן להדפסת צבע, הגביר את הפופולאריות של גלויות הדואר נושאות התמונות ובכך הפכו לפריטים מבוקשים לשימוש הכותבים ובהמשך אף לאספנים.

להבדיל למשל מה-postcard האנגלית, שמשמעותה כפשוטה היא 'כרטיס דואר', המילה העברית 'גלויה' מרמזת על הגילוי, התגלית, החשיפה והסרת הכיסוי. הטקסט הכתוב והחזותי גם יחד, מייצגים את כותבם. השולח נמצא בטווח שבין המופנם והמוחצן, האמיתי והבדוי, ומשם מתקבלות החלטותיו במרחב הגלויה. הגלויה ההופכת לזירה של גילוי או כיסוי, מרחיקה או מקרבת עדות.

הדיאלוג שבין הדימוי החזותי והטקסט שמזמנות הגלויות, עשוי להיות דיאלוג של הסכמה או דיאלוג של סתירה. הטקסט עשוי לייצג את התמונה, או לחתור תחתיה. גם המכותב הרשמי לגלויה עשוי להיות אותנטי או בדוי. הכל לפי כוונת השולח. בכל מקרה, יהיה הנמען בעל משמעות עבור כותב הגלויה.

הגלויה בהיותה 'מכתב פתוח', מזמנת הצצה לתוכנה לא רק עבור הנמען המיועד, אלא גם לזרים גמורים בדרכה אל המכותב. המכותב לגלויה אינו בהכרח הקורא הראשון או היחיד שלה. המסרים שיועדו אל המכותב, נשזפו תחת עיניהם של ממין הדואר, הדוור- השליח, ואולי גם של קוראים מזדמנים אחרים. התעניינותם ופרשנותם האפשרית למה שמוצג משני צדי הגלויה, מטעינים אותה בנדבכים פוטנציאליים נוספים. כמו גם את אלו של המבקרים בתערוכה הנוכחית.

בתערוכה זו הוזמנו אמנים וסטודנטים להציג את גלויותיהם האישיות. כל מדיום אמנותי חזותי וטקסטואלי התקבל בברכה. המפגשים בין הדימויים לטקסטים יצרו לעיתים השלמה ולעיתים סתירה ובכל מקרה זימנו ביטוי אישי בפורמט ממוקד וקטן ממדים.

הדימויים, הטקסטים החזותיים, עושים שימוש במדיות אמנותיות שונות: קולאז', ציור, מדיה דיגיטאלית, רישום ותחריט, הגלויה כאובייקט (ready made), הגלויה כתהליך, הגלויה כמיתאר יחסים. גם הטקסטים המילוליים שונים באופיים: חלקם פואטיים ואחרים יומיומיים, יש בהם מפורטים ולמולם ניסוחים מתומצתים ולעיתים אף חידתיים. הנושאים העולים מהגלויות מגוונים אף הם: לעיתים אישיים ואינטימיים, לעיתים מתייחסים למעגלים רחבים יותר של משפחה, מגדר, חברה, פוליטיקה, סביבה ועוד.

היצירות המוצגות בתערוכה זו, מוגדרות כולן כגלויות. כל אחת מתייחסת לגלויות כפי שאנו מכירים אותן באופן ייחודי משלה: הפורמט האופייני, המפגש שבין דימוי חזותי לטקסט, האמצעי לשליחת מסרים מהירים ועוד. כל אלו מתקשרים עם דרכי תקשורת של 'העולם הישן'. האם בעולם דיגיטאלי הווירטואלי הנוכחי, ימשיכו אנשים לשלוח גלויות זה לזה? ומה המשמעויות והמסרים שיעניקו להן? או שמא יעלמו מן העולם או יהפכו לפריטים לאספנים בלבד?

רשימת המשתתפים (לפי סדר א"ב):

אווה דברה, גיל מועלם דורון יחד עם גאיה הדר לבלאנק וחסן אבו שמיס, דורית רינגרט, ורד שחף, חגית חיים, חובב רשלבר, חני דהן פלייסינג, טל עוז, יאנה טולוצינסקי, יואב פלד, יעל ישראלי, מיכל לבר, נג'ואן זועבי, נונה אורברך וזהר יולס, עידית לבבי-גבאי, עידית גולדצווייג, ענבל מנדס-פלור, פאטמה שנאן, רבקה מאיר, ריטה פרלין ושוקה גלוטמן. בנוסף מוצגות גלויות של קבוצת אסירים מבית מעצר קישון במסגרת הקורס 'אמנות בקהילה', בהנחיית סטודנטיות מהמכון לאמנות. הקורס הינו פרי של שיתוף פעולה בין שרות בתי הסוהר ומכללת אורנים מתקיים זו השנה הרביעית.